

Drugi del podatkov o remontu »PS 3«

8. IZDELAVA TOPLOTNE REKUPERACIJE

Razlogi za predelavo

- visoka specifična poraba pare
- zmogljivost naknadne sušilne skupine predstavlja pri nekaterih vrstah papirja ozko grlo za papirni stroj

Pričakovani učinki

- povečani toplotni izkoristek sušilne skupine
- povečanje proizvodnje tistih vrst papirja pri katerih predstavlja sušenje po klejni stikalnici ozko grlo

Stroški za izvedbo dela

1.900.000,00 (skupno z izdelavo kape na sušilni skupini)

9. OBNOVITEV POGONA: POSTAVITEV NOVEJŠEGA TRANSDUKTORSKEGA SISTEMA IZ PS 1 NA PS 3

Razlogi za predelavo

- stari pogonski »feonardov sistem« je bil povsem dotrajan. Nezanosljiv je bil predvsem pogonski elektromotor z drsnimi ležaji, za katerega je obstajala ena sama rezerva skupaj za PS 2 ali PS 3
- nihanje hitrosti stroja in iz tega izhajajoče nihanje gramature
- neizkoriščenost sorazmerno modernega pogonskega sistema po zaustavitvi PS 1

Pričakovani učinki

- zanesljiv pogon stroja brez škodljivih nihanj hitrosti

Stroški za izvedbo dela

2.500.000,00 din

10. PREDELAVA SUHEGA GLADILNIKA; IZDELAVA NOVIH STRUGAL S PNEVMATSKO-HIDRAVLIČNIM POMIKOM

Razlogi za predelavo

- suhi gladilnik je zahteval veliko vzdrževanja
- na suhem gladilniku je zaradi hitre obrabe valjev nastajalo veliko izmeta predvsem v pogledu neenakomerne trdote zvitkov
- neprikladno napeljevanje papirnega traku

Pričakovani učinki

- znižanje stroškov za vzdrževanje
- znižanje izmeta oz. izboljšanje kvalitete papirja: predvsem zvitkovnega in papirja v malem

Stroški za izvedbo dela

900.000,00 din

11. NAMESTITEV NOVEGA NAVIJALNEGA APARATA

Razlogi za predelavo

- pogosti utrgi med suhim gladilnikom in navijalnim aparatom zaradi neenakomerne delovanja starega diferencialno-zavornega sistema
- zahtevno vzdrževanje starega navijalnega aparata
- stari navijalni aparat je zahteval veliko uvežbanost in spretnost strojne posade, kar pri uvajanju novih delavcev predstavlja posebno oviro
- na starem navijalnem stroju je nastajalo veliko izmeta zaradi časovno neenakomerne trdote zvitkov in tako imenovane »zategnenosti« papirja

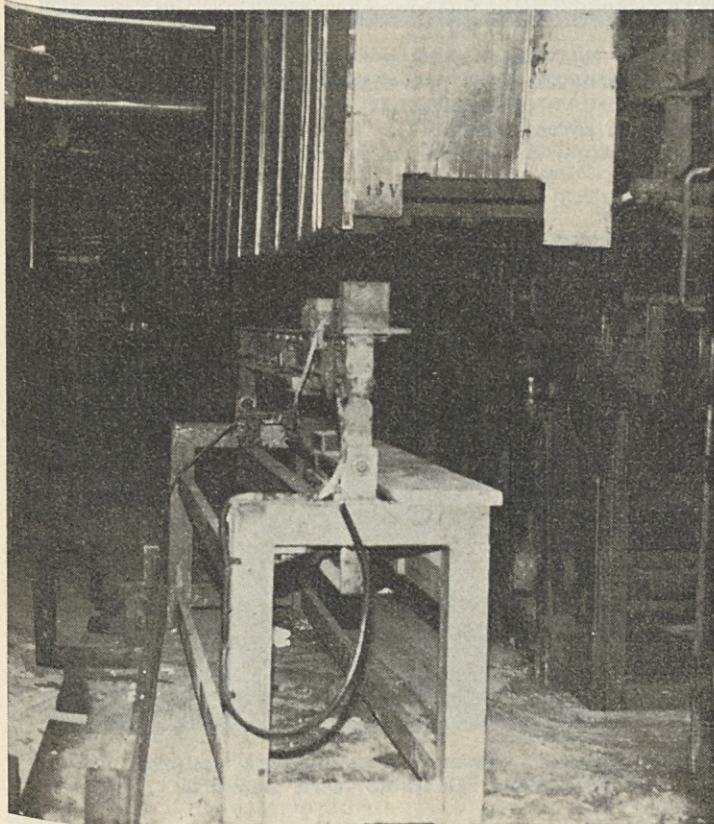
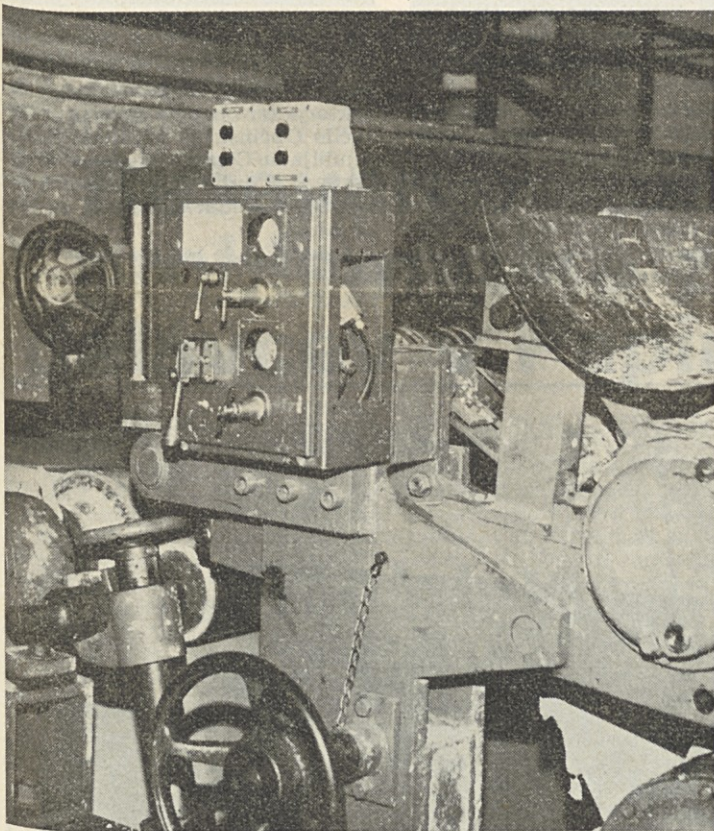
Pričakovani učinki

- znižanje izmeta
- izboljšanje kvalitete predvsem zvitkovnega papirja
- znižanje stroškov in obsega vzdrževalnih del
- hitrejše uvajanje novih manj uvežbanih delavcev

Stroški za izvedbo dela

1.700.000,00 din

Iz tabelarničnega pregleda je razvidno, da so bili razlogi za pristop k remontnim delom tehtni in da pričakovani učinki predstavljajo pomemben tehnološki napredek. Obstoj seveda vprašanje, ali se bodo vsi pričakovani učinki po opravljenem remontu v praksi potrdili. Po nekajmesečnem obratovanju stroja lahko ugotovljamo, da vsi cilji, ki smo si jih zastavili, še niso doseženi. V času remonta, ki je bil 10 dni daljši od planiranega, žal (zlasti Nadaljevanje na 2. strani)

Srečno v letu 1980

Ko smo te dni opravili vse zadevščine, ki jih opravljamo zadnje dni starega leta, tj. da smo segli znancu in prijatelju v roko, pisali bližnjim in daljnjim sorodnikom, poslovnim partnerjem, lahko mirno čakamo silvestrovo noč, ki jo bomo preživeli med prijatelji na zabavišču, večina pa doma v družinskem krogu. Utrne se nam spomin na preteklo leto in morda na leta nazaj in skušamo pozabiti tisto, kar je bilo slabega in neprijetnega. Morda smo doživeli tudi dosti lepega. Že naslednji trenutek pa se zazremo v prihodnost in ugibamo, načrtujemo, pričakujemo. To je običajno vsako leto, že nekajkrat ali velikokrat, odvisno od starosti. Vstopamo v novo leto, morda ga bomo hvalili, morda grajali, vsekakor pa bomo rekli, da naj bi bilo vsaj tako, kot preteklo. Nehote se zavedamo, da obstaja povezanost med preteklostjo in se-

danjostjo in zato prehod v novo dobo niti ne bo opazen.

Veliko smo si zadali nalog, mnogo načrtovali, skušamo izboljšati odnose med seboj in v družbi in tiste v proizvodnji, pri delu. Na našem ravnanju sloni naša usoda in usoda novih generacij. Seveda bo potrebno veliko discipline in zagnanosti. Vedno znova bo treba ločevati zrnje od plev in morda zmanjšati naše osebne želje za lažni prestiž, ki ne sloni na znanju in tovarstvu. Pred nami naj bodo realni cilji in želje po napredku družbe in njene ideje. Našo strokovno in družbeno dejavnost radi preocenjujemo ali celo napihujemo, da bi zakrili napake in pomanjkljivosti.

Naj nam bo to novo leto naklonjeno vsaj toliko, kolikor ga bomo z lastnim delom popestrili in napravili naklonjenega.

Uredništvo

Srečno novo leto 1980

Gibanje proizvodnje v mesecu novembru 1979

	November 1979	ϕ I.-XI. 1979	Plan. ϕ mes.	Indeks doseganja plana ϕ I.-XI. 1979	XI. 1979
Klasični papirji	2.111	2.576	2.920	72,2	88,2
Premazani papirji	3.298	3.001	2.453	134,4	122,3
Papir skupaj:	5.409	5.577	5.333	104,4	104,6
Lesovina	202	304	333	66,4	91,3
Tapete rolle	117.064	192.314	150.000	78,0	128,2
El. energija Mwh	3.117	3.444	3.480	92,2	99,0

Izkoriščenje zmogljivosti papirnih ter premaznega stroja

	November 1979	ϕ I.-XI. 1979	ϕ I. 1978
II. PS	86,4	91,5	86,9
III. PS	86,0	84,6	88,1
IV. PS	86,1	92,3	91,6
Skupaj:	85,8	89,5	88,9
V. PS	77,0	84,1	79,2
PRS	61,5	68,7	67,8
Izmet na II.—IV. PS %	14,26	12,21	13,7
Izmet na V. PS %	16,57	18,65	27,6
Izmet na PRS	28,91	22,67	20,4

Proizvodnja papirja je v mesecu novembru kljub praznikom dosegla planirano količino. Visoka proizvodnja je bila dosežena na V. PS, medtem ko je bila v stari proizvodnji precej nizka, predvsem proizvodnja premazanih papirjev. Nizka proizvodnja PRS je bila predvsem posledica visoke nedovršene proizvodnje konec meseca novembra ter izredno visok izmet.

Proizvodni program je bil v stari proizvodnji kot običajno sestavljen iz specialnih vrst papirjev, na V. PS pa so prevladovali premazani papirji. Na V. PS smo zabeležili tudi izredno nizek izmet ter zastoje, kar je v največji meri vplivalo na ugodni proizvodni rezultat.

Proizvodnja tapet se je že odvijala v znamenju zimske sezone in je tako dosegla polovico količine dosežene v preteklih mesecih.

Delegati poročajo

S tretje redne seje delavskega sveta SOZD Slovenija papir, ki je bila 5. decembra 1979 v Ljubljani, poroča ing. Edo Ulčakar.

Pri pregledu zapisnika predhodne seje je bilo ugotovljeno, da so vsi sklepi v realizaciji. Na zapisnik je bila dana pripomba s strani sindikata, ker je v njem nepravilno navedeno, da je direktor Zupančič v svojem izvajanju omenil sindikat kot eno izmed družbenopolitičnih organizacij, ki se je v dosedanjem obdobju premalo angažirala.

Naslednja točka dnevnega reda je bila razprava 9-mesečnega poslovanja članic SOZD. Poslovanje kaže v primerjavi z lanskoletnim enakim obdobjem znatno izboljšanje. Nekatere DO imajo še vedno težave zaradi velikih anuitet, ki močno pritiskajo na akumulativnost. Ta je zlasti nizka v Papirnici Količevu in v Raščah. Primerljivost uspešnosti poslovanja z enakim obdobjem v lanskem letu kvari dejstvo, da so nekatere delovne organizacije (Vevče, Sladkogorska) prešle v letošnjem letu na drugačen način obračuna. Do tega je prišlo zaradi statutarne spremembe pri teh dveh delovnih organizacijah. Statutarne spremembe so imele za posledico pričetek fakturiranja med TOZD znotraj delovne organizacije. Če elementiramo te vplive na prikaz uspešnosti poslovanja v letošnjem letu, pridemo do spodbudnih ugotovitev. Uspešnost poslovanja se je pri vseh članicah SOZD znatno izboljšala. Izguba izkazuje edino TOZD Celuloza v delovni organizaciji DJURO SALAJ KRŠKO in sicer 12 milijonov. Ta izguba bi bila lah-

ko pokrita s solidarnim pokrivanjem izgube znotraj lastne delovne organizacije, ker izkazuje delovna organizacija DJURO SALAJ KRŠKO v akumulativni 67 milijonov ostanka dohodka. Porabljeni sredstva v okviru SOZD imajo 26 odstotkov nižjo rast kot jo ima celotni prihodek.

Prodaja proizvodov ni problematična, zaradi česar tudi ni večjih zalog. Porast dohodka v okviru SOZD izkazuje index 163, čisti dohodek pa index 159. Po odbitku osebnih dohodkov je znašal ostanek čistega dohodka, ki je namenjen izključno za razdelitev na sklade, v polletju 254 milijonov, sedaj po devetih mesecih pa 343 milijonov din.

Rudnik kaolina Črna kaže znake stabilizacije in se ne nahaja v izgubi. Uspešno posluje tudi Papirografika in trgovska dejavnost v okviru SOZD. Ti dve skupnosti bosta pričeli s 1. 1. 1980 poslovati vsaka kot samostojna TOZD v okviru nove delovne organizacije.

Tovarna celuloze »Obir« v Avstriji bo zaključila poslovno leto 1979 brez izgube, kar lahko smatramo za izjemen uspeh, ki ga nismo pričakovali.

Izvoz v okviru SOZD se je povečal iz lanskih 27 mio dolarjev na letošnjih 55 mio dolarjev. Zaradi tako močne usmeritve v izvoz se je SOZD spremenil v izvoznika, ki ima pozitivno devizno bilanco. Članice SOZD izvozijo torej po vrednosti več blaga, kot rabijo za svojo dejavnost surovin in drugih materialov iz uvoza.

Ob koncu podajanja rezultatov poslovanja je bila izrečena kritika na račun posamičnih OZD, ker imajo nekatere še vedno zadržke do skupnega nastopa na zunanjem tržišču. Člani DS SOZD so z glasovanjem sprejeli priporočilo, da enotno nastopamo na zunanjem tržišču, pri čemer pa je potreben

predhodni dogovor na strokovnem nivoju, da bi lahko priporočilo kasneje tudi realizirali.

Pri tretji točki dnevnega reda so člani DS SOZD sprejeli sklep, naj se da na zbor delavcev po vseh delovnih organizacijah oziroma TOZD, ki so članice SOZD, v sprejem priporočilo DS SOZD, da se sprejme sklep o prenosu virov in sredstev za zagotovitev poslovanja TOZD za zunanjetrgovinski promet. Sklep naj bi bil sprejet na vseh zbore delavcev najkasneje do 25. 1. 1980. Do takrat posluje TOZD za zunanjetrgovinski promet z istimi sredstvi, za katere se smatra, da so ji dana v posojilo.

Sprejet je bil tudi sklep, da se enkrat letno na seji DS SOZD posveti pozornost problemom, ki so v zvezi s problematiko in sredstvi obveščanja, ki izhajajo v okviru SOZD (Bilten in revija Papir).

Člani DS so sprejeli sklep, da pristopimo k Interni skupnosti in združevanju dela ter sredstev za razvoj sosedskega gospodarskega sodelovanja z Avstrijo. Ta pristop nima za posledico nikakršnih finančnih obveznosti, razen če se kasneje dogovorimo za določene akcije, o katerih pa bo treba takrat dodatno sklepati.

Sprejet je bil sklep o pristopu v Interesno skupnost za gospodarsko sodelovanje v jugoslovansko-italijanski prosti coni v okviru Gospodarske zbornice Slovenije. Ta nas bo informirala, kaj je novega na realizaciji osimskih sporazumov.

DS SOZD je imenoval tov. Zupančič Franca za generalnega direktorja ter obenem sprejel priporočilo Občinskega komiteja SZDL Ljubljana-Center, da pristopimo čimprej k informiranju kolektivnega poslovojnega organa na tem nivoju.

DS SOZD je imenoval tov. Hribar Janeza, dipl. ing. za direktorja sektorja za razvoj in planiranje.

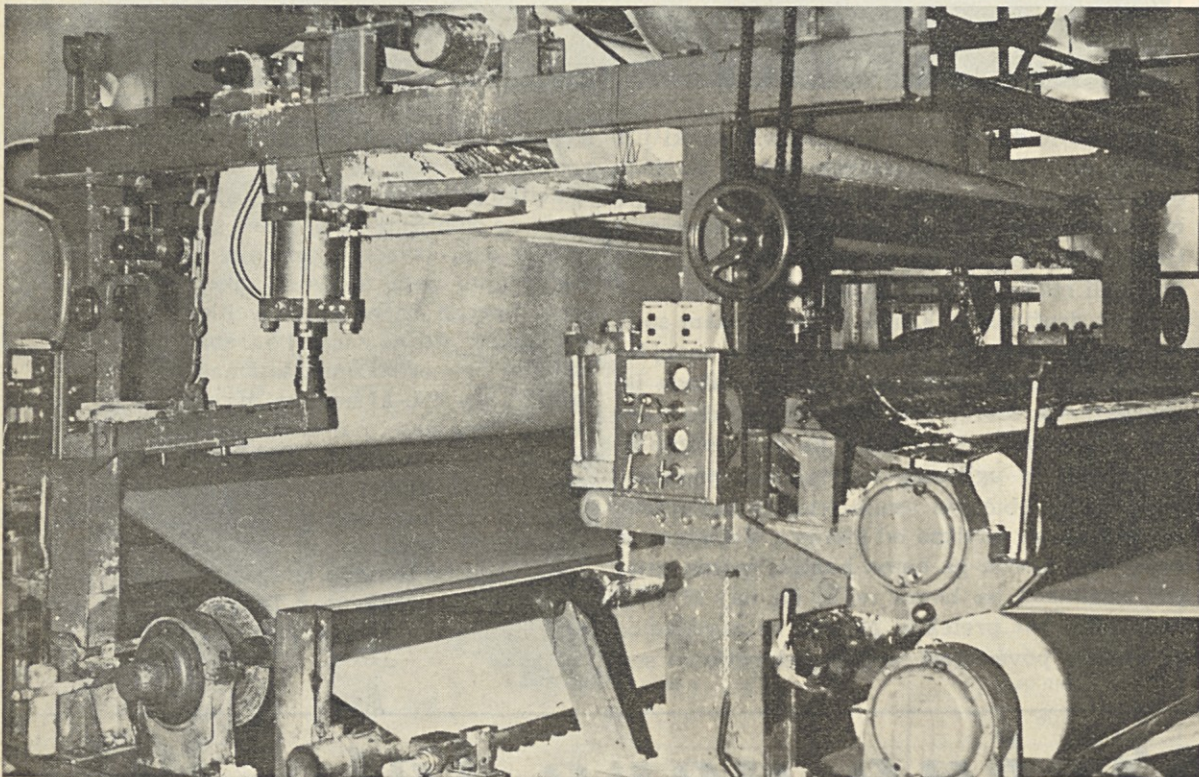
Drugi del podatkov o remontu »PS 3«

(Nadaljevanje s 1. strani)
iz objektivnih razlogov) vsa dela niso bila povsem dokončana. To velja predvsem za sistem toplotne rekuperacije, ki zaradi nepopolnosti še vedno ni v obratovanju. Treba je priznati, da se v nekaterih podrobnostih, kot so visokotlačno pranje sita in klobučevin, dejansko stanje ne sklada povsem s predvidevanji. Pri tem ne gre za smiselno pomoč, temveč za dokončno prilagoditev potrebam obratovanja stroja. Eno najznačilnejših funkcionalnih sprememb, ki jih je prinesel remont, je predstavljal nov natok. Neposredno po zagonu stroja je bilo na njegov račun več kritičnih kot pozitivnih ocen, kar je po-

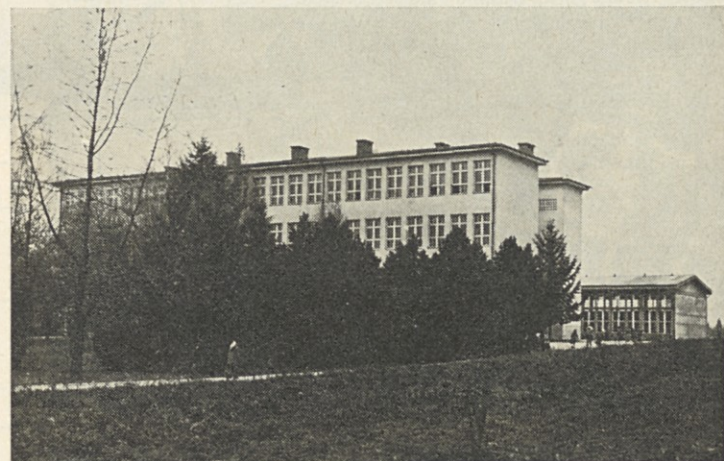
vsem razumljivo. Gre za znatno spremembo na najbolj občutljivem delu stroja, ki zahteva veliko tehnološkega razumevanja, kakor tudi sposobnosti prilagajanja na novosti in pridobivanja novih izkušenj. Razmere jasno kažejo, da se danes dosegajo neprijetno boljši rezultati, kot v prvih dneh. Mislim, da je treba oceno novega natoka in umestnost uvedbe regulacije na tem mestu prepustiti času. Poleg doslej navedenega je vsekakor potrebno poudariti tudi to, da so npr. rezultati izdelave novega flotatorja, predelave novega gladilnika, predelave sistema vakuumskih črpalk in namestitve »popelerer« izdatni ter vidni v prvem tre-

nutku. Stroški za izvedbo remonta, ki so tabelarično podani za posamezno postavko, ne predstavljajo samo stroškov za nabavo nadomestnih delov in materiala, temveč tudi celotne izdelavne stroške, pri čemer ima glavni delež izredno visoka angažiranost domačih delavnic. V tem je bila posebna vrednost tega remonta, kajti ne moremo mimo dejstva, da je bilo v največji možni meri izkoriščeno lastno znanje in lastno delo za papirni stroj, ki proizvaja in bo verjetno še nekaj časa proizvajal zahtevne vrste papirja za finančno nedonosni, toda nam prepotrebni izvoz.

dipl. ing. Dušan Kogej

Izboljšave na III. PS bodo prav gotovo prispevale k še boljši kakovosti papirjev

Osnovna šola Polje je 26. novembra 1979 slavila svoj veliki dan. Poimenovali so jo po velikem sinu in vodji slovenskega naroda — EDVARDU KARDELJU.

Slavnosti so se udeležili vidni voditelji: Pepca Kardelj, Ivan Maček, Janez Vipotnik in drugi.

V poletnih mesecih so delavci Komunalnega podjetja urejali pot do poljske šole (Foto: Ciril Zupančič)

Prijetna, skoraj veličastna proslava za 29. november

V kulturnem domu je bila pred dnevom republike proslava v počastitev praznika. Pomen praznika je v slavnostnem govoru obeležil predsednik SZDL KS Vevče-Zg. Kašelj in orisal pridobitve, nastale po revolucionarnih sklepih AVNOJ. Nabito polna dvorana je nato prisostvovala pestremu kulturnemu programu, v katerem so bila zajeta izvajanja recitatorjev,

godbe na pihala in mešanega pevskega zbora. Z dolgotrajnim odobravanjem je bila nagrajena vsaka izvedena točka programa, ki je potekal spontano in kvalitetno. Kogarkoli bi posebej pohvalil, bi naredil napako, ker so se vsi nastopajoči predstavili kot zelo dobra amaterska enota.

Najbolj pohvalno pa je to, da so vsi nastopajoči in sam program

zrasli na domačih tleh, brez najetih profesionalcev, kar se na Vevčah že dolgo ni zgodilo. Zato ni čudno, da so številni obiskovalci proslave zapuščali dvorano zadovoljni. Kazalo bi torej obdržati nivo kulturnega udejstvovanja tako pri pihalnem orkestru, nastopajočem mešanem pevskem zboru in drugod.

S. R.

Slavnostni govornik je bil predsednik SZDL Vevče - Zg. Kašelj tov. Jože Meden

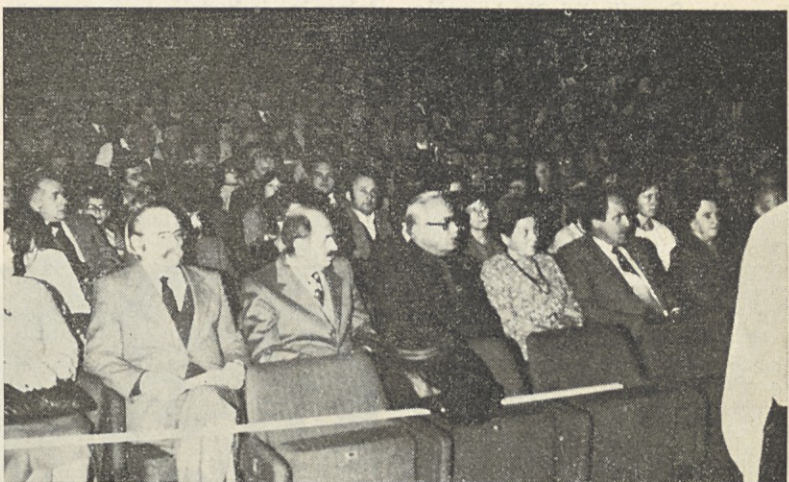
Z recitacijami je program spremljala tudi Jelka Krušič

Najmlajši godbeniki so upihalnega orkestra Vevče

Člani našega kolektiva in krajanji so v izredno velikem številu počastili dan republike in izkazali priznanje nastopajočim

Ob polni dvorani so se morali nekateri zadovoljiti s stojščem

Reševanje stanovanjske problematike zaposlenih delavcev v Papirnici Vevče

V naši delovni organizaciji je zaposlenih 1272 delavcev; neurejeno stanovanjsko vprašanje ima kar 12,7 odstotka, od tega pa jih živi 4,4 odstotka v stanovanjih, ki so za življenje neprimerna. Medtem, ko z letnimi plani uspešno rešujemo tekoče probleme proslilcev individualnih gradenj in adaptacij, pa tega nikakor ne moremo trditi za področje dodeljevanja družbenih stanovanj. Kot vsako leto smo tudi letos v mesecu oktobru izvedli stanovanjsko anketo. Rezultati so pokazali, da je v naši DO veliko delavcev brez primernega stanovanja, kar velja še posebej za delavce, ki so se zaposlili v zadnjih nekaj letih. Sicer pa si naši delavci želijo urediti stanovanjsko vprašanje takole:

— 4,4 odstotka anketiranih želi stanovanjsko pravico za družbeno stanovanje. Populacijo proslilcev sestavljajo mlade družine, delavci s krajšo delovno dobo, matere samohranilke, predvsem pa delavci, ki so migrirali, skoraj vsi

pa so proslilci iz neposredne proizvodnje.

— 1,25 odstotka anketiranih se odloča za nakup stanovanj v etažni lastnini. Etažni lastniki želijo postati tisti delavci, ki so do sedaj živeli v družbenih stanovanjih, ali pa so bili brez primernega stanovanja. Finančna sredstva za nakup zagotavljajo sami, seveda pa želijo posojilo delovne organizacije.

— 3,06 odstotka populacije proslilcev za gradnjo in adaptacije sestavljajo delavci, ki gradijo ali adaptirajo dosedanje stanovanjske prostore in si tako želijo urediti stanovanjsko vprašanje.

Glede na dosedanje rezultate gradenj v stanovanjski zadrugi se delavci ponovno odločajo za organizirano gradnjo, saj le na ta način vidijo hitro in ceneno pridobitev željenih stanovanj oz. vrstnih hišic. Prav za tovrstno gradnjo že potekajo priprave, tako, da bi z organizirano gradnjo

pričeli v letu 1981. Seveda pa bomo pri tem potrebovali pomoč SSS Moste-Polje.

Res je, da vseh želja tudi v naslednjem letu ne bo mogoče realizirati. Vendar je že sedaj jasno, da bo leto 1980 ugodnejše tako za proslilce družbenih stanovanj, kot tudi za bodoče etažne lastnike. Prav na tem področju je bila s strani DO Papirnice Vevče v mesecu decembru 1970 podana potreba po družbenih stanovanjih, seveda v skladu z razpoložljivimi finančnimi sredstvi. Tako smo pri SSS Ljubljana evidentirali 22 stanovanj različnih velikosti. Istotako smo evidentirali tudi potrebo po 8 stanovanjih za bodoče etažne lastnike. Tako menimo, da bomo v letu 1980 rešili najbolj pereče stanovanjske potrebe naših proslilcev.

In kaj bomo zapisali za bodoče reševanje stanovanjskih problemov? Glede na izredno lokacijo stanovanjske gradnje na Fužinah se DO Papirnice Vevče vključuje v sistem družbeno usmerjene stanovanjske gradnje celovitih sosesk ter si na ta način želi zagotoviti letno nakup ca. 10—15 družbenih stanovanj.

Nakup stanovanj v etažni lasti pa ostaja še naprej hitra oblika reševanja stanovanjskih problemov. Tako bo DO na podlagi realnih stanovanjskih potreb namenila letno sredstva za posojila za nekaj 10 etažnih stanovanj. Posojila za individualno gradnjo in adaptacije prejmejo letno proslilci z urejeno gradbeno oz. adaptacijsko dokumentacijo.

Se posebej pa se bomo delavci v Papirnici Vevče zavzeli za združeno gradnjo in jo izpeljali tako, kot smo si jo zamislili. Le na ta način lahko pričakujemo, da se bo v naši delovni organizaciji vsaj nekoliko uresničilo načelo, da bi delavec ob prihodu v tovarno vedel, v kolikem času bo rešeno njegovo stanovanjsko vprašanje.

R. J.

Iz »Das Papier«

Skupni nastop mešanega pevskega zbora Vevče in Pihalnega orkestra Papirnice Vevče je pri poslušalcih naletel na veliko odobravanje

Ubranst in skladnost zbora je delo zborovodje tovarišice Aste Baus

Papirniški pihalni orkester je poslušalce presenetil s koncertno izvedbo revolucionarnih skladb, Adamičev Desant na Drvar je z recitalom spremljal Ivo Kovačević

Procesno upravljanje v celulozni in papirni industriji

V zadnjih petnajstih do dvajsetih letih so imeli računalniki in moderna instrumentacija v svetovni industriji celuloze in papirja velik vpliv. Po različnih virih je danes v tej industriji približno 2000 procesnih računalnikov, letno pa kupijo in vgradijo skoraj 300 novih sistemov. Tudi ekonomsko težka leta ta razvoj niso ovirala, nasprotno, večja avtomatizacija je pomagala zviševati produktivnost, bolje uporabljati surovine in energijo, zviševati kvaliteto, dosegati višji izplen in upoštevati stroške zahteve pri varovanju okolja.

Danes bolj in bolj govorijo o mikro procesorjih, o ločenih si-

stemih in o hierarhičnih upravljaljskih sistemih celotne tovarne. Velja splošno veljavno načelo, da obratovanje integrirane tovarne ni možno brez učinkovitega informacijskega in ravnalnega sistema. Nedvomno gre za razvoj v tej smeri; kljub temu pa je na tem področju še mnogo dela in raziskav, preden se bodo v tovarnah praktično ozrli in upravljali te sisteme. Pri tem je zelo važno, da pride čimprej do večje standardizacije in povezave med raziskovalci, uporabniki in dobavitelji avtomatizacije na mednarodni ravni.

Vtisi s strokovne ekskurzije slovenskih papirničarjev društva DITP na Švedsko

Naše papirniško društvo DITP je postalo pomemben organizator raznih strokovnih posvetovanj in srečanj. Že od ustanovitve sem prireja za svoje člane tudi ogled papirnic v sosednjih in drugih deželah. Tako so imeli do sedaj člani društva možnost spoznati nekaj pomembnih papirnic v sosednji Italiji, Avstriji, na Madžarskem in videti papirno industrijo na Češkoslovaškem, Finskem in Švedskem. Društvo ima namen nadaljevati s prirejanjem strokovnih ekskurzij še v drugih evropskih deželah, kot Nemčija, Francija, Španija itd. Na ta način je omogočeno širšemu krogu papirničarjev slovenske papirne industrije, da se spoznajo z dejavnostjo proizvajalcev papirja, ki so pomembni tako v evropskem kot v svetovnem obsegu. Slovenski papirničarji smo bili v preteklosti pomembni proizvajalci kvalitetnega papirja, kar nam je želja ostati tudi v bodoče. Seveda je popolnoma jasno, da to lahko ostanemo le, če bomo vedno uvažali najuspešnejše rešitve v proizvodnji papirja in celuloze, ki so primerne za naše specifične pogoje. Če želimo to doseči, moramo dobro poznati, kako delajo papirni stroji in drugje po svetu. Le na ta način bomo uspešni pri prodaji papirja doma in v tujini.

Letošnje ekskurzije na Švedsko se je udeležilo 22 članov društva DITP. Na Švedskem smo se seznanili z nekaterimi pomembnimi proizvajalci papirja, dejavnostjo raziskovalnih ustanov in proizvajalci opreme za papirno industrijo. Ekskurzija je bila precej naporna. Trajala je cel teden od 14. do 21. oktobra. Da smo si v tem času lahko ogledali vse po predvidenem programu, smo morali prespati kar tri noči med vožnjo v vlak. Na pot smo odšli z zagrebškega letališča. Pot nas je vodila preko Kopenhagena do Stockholma. Že med avionskim poletom, ki je trajal več ur, smo se udeleženci ekskurzije dobri spoznali, tako da smo bili v Stockholmu že dobri znanci. Na letašči so nas sprejeli predstavniki firme DEFIBRATOR, ki so nam zaželeli ugodno počutje in veliko uspeha. Prvi dan našega obiska je bil namenjen firmi DEFIBRATOR, ki ima svojo centralo v Stockholmu. Predstavniki firme so se precej potrudili in nam v večurnem predavanju prikazali dejavnost svoje organizacije. Marsikdo izmed udeležencev je prvič dobil spoznal dejavnost te firme, ki je širom po svetu znana kot kvaliteten proizvajalec opreme za papirno industrijo.

DEFIBRATOR je član sestavljene organizacije SUND DEFIBRATOR. Letni promet te organizacije je preko 140 milijonov dolarjev in zaposluje 1600 ljudi. S svojo dejavnostjo je prisotna v več kot 80 deželah. Osnovna dejavnost firme SUND DEFIBRATOR se deli v tri smeri; organizacija SUND proizvaja opremo za celulozno industrijo, DEFIBRATOR — opremo za proizvodnjo vlaknin in EMBA opremo za proizvodnjo valovite lepenke in kartona. Velika opora tej organizaciji je švedski koncern Svenska Celluloza AB SCA. Ta koncern omogoča firmi SUND DEFIBRATOR razvoj tehnologije izdelave papirja in celuloze in omogoča preizkus novo razvite opreme v svojih tovarnah.

Predstavniki firme DEFIBRATOR so nas obširneje seznanili s tehnologijo izdelave TMP vlaknin, za katerih proizvodnjo je interes tudi med slovenskimi proizvajalci papirja. Firma DEFIBRATOR je razvila poseben tehnološki postopek izdelave vlaknin kot je lesovina, vendar z boljšimi mehanskimi lastnostmi. Postopek TMP omogoča uporabo tudi tistih vrst lesa, ki ga klasični način proizvodnje lesovine ne more porabiti. Tako je mogoče po tem postopku pridobiti vlaknine tudi iz bora, ki

ga naša papirno-celulozna industrija po sedanjih postopkih ne more uporabiti niti za celulozo, niti za lesovino. Danes je postopek proizvodnje TMP vlaknin že toliko dograjen, da cela vrsta papirnic pridobiva tako vlaknine za proizvodnjo časopisnega in ilustracijskega papirja. Poleg opreme za proizvodnjo TMP ima DEFIBRATOR v svojem proizvodnem programu tudi opremo za RMP, CTMP, CMP, SCNP vlaknine in za ostale mletne naprave — rafinerije. Proizvaja tudi opremo za proizvodnjo iverk za lesno predelovalno industrijo in naprave za čiščenje odpadnih voda.

V njihovem tehnološkem laboratoriju smo imeli priložnost videti opremo za proizvodnjo zgoraj omenjenih postopkov pridobivanja vlaknin od laboratorijskih do polindustrijskih dimenzij.

V Stockholmu smo si ogledali še papirni inštitut. Zaposlenih ima 65

celuloze, lesovine, TMP in RMP vlaknin. V papirnici je zaposlenih ca. 850 ljudi, kar je dober pokazatelj, kako visoka je produktivnost. Problemov nabave lesa ne poznajo. Slovenska Celluloza SCA je lastnik največjih gozdnih površin na svetu. Les dovažajo v tovarno s kamioni. Sedaj čistijo les po suhem postopku, katerega so uvedli pred kratkim, da so zmanjšali onesnaževanje voda. Les drobijo v sekance, ki jih potem rabijo za pridobivanje celuloze, TMP in RMP vlaknin. Papirnica blizu 80 odstotkov celotne proizvodnje proda na tuja tržišča. Za proizvodnjo papirja ima dva papirna stroja širine 6,5 m. Obratovalna hitrost papirnega stroja PS I. je 600 m, PS II. je 800 m. Papirni stroj PS IV. ima širino 8 m in obratuje s hitrostjo 950 m/min. Stroj PS II. in PS IV. so rekonstruirali z vgrajitvijo natokov z dvojnimi sitom firme Beloit, kom-

re, v katerih raziskujejo. Videli smo kuharnike od najmanjših do polindustrijskih velikosti, v katerih preizkušajo kuhanje lesa iz vsega sveta. Nadalje imajo papirni stroj širine 50 cm in še manjši premazovalni stroj z različnimi premazovalnimi agregati. Ogledali smo si tudi računalnik Digital, na katerem zbira podatke iz papirnic celotnega koncerna.

Naslednji dan smo odšli v okrog 650 km oddaljeno mesto Husum severno od Stockholma. Husum je moderno mesto, kjer se ljudje ukvarjajo predvsem z lesno predelovalno industrijo in proizvodnjo papirja. Tu smo si ogledali papirnico MODO - HUSUM, ki je ena največjih proizvajalcev grafičnih brezlesnih papirjev. V papirnici je zaposlenih vsega 1300 ljudi. Ti proizvedejo 250.000 ton brezlesnih tiskovnih papirjev in 550.000 ton beljene celuloze na leto. Papirnica je začela kot sulfatna tovarna celuloze leta 1918. 1972. leta so postavili prvi papirni stroj in štiri leta kasneje še drugega. Oba stroja sta širine 6,5 m. Papirni stroj PS VI obratuje s 600 m, PS VII pa s 780 m/min. Oba stroja je izdelala firma Walmet. Tudi ta dva stroja imata natok z dvojnimi sitom, kompakt — kombi stiskalnice in klejne stiskalnice za površinsko klejenje papirja.

Proizvodnja na papirnem stroju je računalniško vodena. Proizvodni program predstavljajo brezlesni ofsetni papirji, mehanografski papirji in ostali biro papirji v gramaturi od 40—120 g/m². Od celotne količine izdelanega papirja ga prodajo 80 odstotkov v zvitkih, ostalo pa zrezanega v malem in velikem formatu. V njihovi dodelavi smo si lahko ogledali linijo za rezanje papirja v mali format, ki papir reže in spakira v kartonske škatle, vodene s karticami. V tovarni smo si ogledali obrat za proizvodnjo sulfatne celuloze. Celulozo kuhajo po kontinuirnem postopku. Za celulozo rabijo dve vrsti lesa in sicer brezo in smreko. Letno izdelajo 300.000 ton beljene sulfatne breze in 200.000 ton sulfatnih iglavcev. Ves proces kuhanja je voden računalniško. Tudi v tej tovarni smo imeli priliko videti, kako racionalno porabijo vse odpadke za pridobivanje energije. Iz sosednjih žagarskih obratov dobivajo odpadno žaganje in ga skupaj z lubjem in zmetlimi vejami sežigajo v posebnih kotlih za pridobivanje toplote.

Iz Husuma smo z vlakom dopotovali v južni del Švedske, v ca.

100 km od Stockholma oddaljen Halstavik. Halstavik je največja papirnica za proizvodnjo časopisnega papirja. Ta proizvede letno 540.000 ton papirja za časopise in telefonske imenike. Papirnica je začela obratovati leta 1915. Od ustanovitve do danes je bilo postavljenih precej novih strojev. Danes jih obratuje sedem. Največji stroj proizvede letno 170.000 ton časopisnega papirja, najmanjši po kapaciteti pa 5000 ton raznih ovojnih papirjev.

Surovine, ki jih rabijo za tako veliko proizvodnjo časopisnega papirja, so lesovina, TMP, RMP do 90 odstotkov, ostalo je sulfatna celuloza visokega izkoristka. Lesovina in ostale vlaknine pridobivajo iz smrekovega lesa, ki ga letno porabijo preko 1,25 milijona kubičnih metrov. Les dovažajo v papirnico s kamioni iz okoliških krajev, oddaljenih do 100 km. Nadaljnji pomembni vir vlaknin je tudi star papir, ki ga predelajo preko 80.000 ton letno.

Ogledali smo si papirna stroja PS IX. in PS XII., ki sta izdelek firme Walmet. Širini strojev sta 8,5 m, hitrost okrog 850 do 1000 m/min.

Natoka z dvojnimi sitom je izdelala firma VOITH. Oba stroja sta opremljena z elektronskimi napravami za merjenje in sta vodena z računalniki. Podobno kot pri ostalih papirnicah na Švedskem tudi tukaj čistijo odpadne vode do biološkega čiščenja. Papirnica porabi za potrebe svoje proizvodnje 0,7 m³ vode na sekundo, ki jo dobiva iz bližnjega jezera reke Skeboan. Od celotne količine porabljene vode jo le eno tretjino porabijo kot transportno sredstvo za vlaknine. Ostalega dela vode, ki ne pride v kontakt z vlakninami, (hlajenje, tesnenje itd.) ne čistijo in jo ločeno vodijo nazaj v jezero. Blato, ki nastaja pri čiščenju, sežigajo skupaj z ostalimi lesnimi odpadki za pridobivanje toplotne energije. Celuloza, ki jo dobivajo iz drugih obratov, prihaja v papirnico z odprtimi vagoni, pokrita z nepremočljivimi platni. Razkladanje te dospele celuloze je zelo enostavno, saj jo iz odprtih vagonov razkladajo veliki viličarji. Skladišče na je na prostem do 12 bal visoko in dobro zaščiteno z nepremočljivimi platni proti atmosferskim razmeram. Od celotne proizvodnje papirja ga le do 25 odstotkov prodajo doma, vse ostalo pa gre v iz-

V gigantski švedski tovarni »filcev« NORDISKAFILT v Helmstadu so se udeleženci ekskurzije takole prijetno postavili pred gostiteljev objekt

ljudi, s katerimi ustvarja 11 milijonov švedskih kron prometa. Večji del nalog, ki jih opravlja inštitut, je financiran iz državnega proračuna. Dejavnost inštituta obsega raziskave mletja, formiranje papirnega lista, zapiranje krogotokov, razreševanje tehnoloških problemov v papirni industriji ter poboljšanje fizikalno kemijskih lastnosti tiskovnih papirjev. Pokazali so nam tudi njihove raziskovalne in tehnološke prostore. Poseben vtis je naredil na nas velik tehnološki laboratorij z modernim papirnim strojem. Na tem stroju preizkušajo namreč proizvajalci opreme nove natoke z dvojnimi siti.

Naslednji dan smo obiskali tovarno SUND v Sundvalli, kamor smo pripotovali z nočnim vlakom. Podobno kot pri DEFIBRATORJU smo bili tudi tu lepo sprejeti. Firma SUND je znani proizvajalec opreme za celulozno industrijo. Zelo so znani njeni vakuumi filtri za pranje celuloze, oprema za beljenje celuloze in naprave za sušenje celuloze po tako imenovanem Flash-Drying sistemu. Za baliranje celuloze izdeluje kompletne zavijalne linije; ena od teh obratuje tudi v novi tovarni magnetitne celuloze v Krškem. Ogledali smo si njihove proizvodne hale za izdelavo opreme. V izdelovalnem postopku smo videli večje število vakuumskih filtrov in mletnih plošč za njihove rafinerije.

Popoldan istega dne smo si ogledali še papirnico v bližnjem Ortvikenu. Papirnica pripada znanemu koncernu Svenska Celluloza Aktienbolaget SCA. Ta koncern ima zaposlenih preko 16.000 ljudi, njihov letni promet pa znaša preko 5100 milijonov švedskih kron. Papirnica Ortviken proizvaja časopisni papir. Dnevna proizvodnja znaša 950 ton. Za potrebe proizvodnje časopisnega papirja ima še obrate za proizvodnjo sulfatne

pakt — kombi stiskalnic in računalnikov. Papirne stroje je izdelala firma Walmet. Na vseh papirnih strojih uporabljajo sintetična sita. Povedali so, da je življenjska doba teh sit ca. 40 dni. Zanimivo je, da traja zamenjava obeh sit največ dve uri, medtem ko za menjavo enega sita porabijo le 40 minut. Proizvodnja papirja na vseh strojih je kompjutorsko vodena.

Za nadzor imajo vgrajene najmodernejše merilne aparature za merjenje vlage, gramature, debeline in pepela. Na IV. PS stroju so tudi tedaj preizkušali »Slalom« sito v sušilni skupini.

S precejšnjim zanimanjem smo si ogledali tudi obrat za proizvodnjo TMP in RMP vlaknin. Za proizvodnjo imajo štiri rafinerije Bauer in enega Double-Defibrator. Novi Double-Defibrator proizvaja na dan 60 ton TMP vlaknin. Zanimivo je, da novi Defibrator odnosno celulozna naprava za TMP zavzema zelo malo prostora. Obratovanje Defibratorja je zelo mirno in povzroča veliko manj hrupa kot rafineriji Bauer. Vodenje procesa proizvodnje je vezano na računalnik. Za nadzor celotne proizvodnje je zaposlen le en delavec.

Veliko pozornost posvečajo tudi čiščenju odpadnih voda in okolja. Vse odpadke (lubje, veje, žaganje itd.) sežigajo v posebnih kotlih za pridobivanje pare. Na ta način pridobijo toliko pare, da jo lahko prodajo tudi komunalnemu podjetju. Odpadne vode pa čistijo tako mehansko kot biološko. V Sundsvallu smo si ogledali še inštitut, ki dela za potrebe Svenske Celluloze SCA. Inštitut se ukvarja predvsem s problematiko kuhanja celuloze po diskontinuirnem postopku, čiščenjem odpadnih voda ter z raziskavami uporabe pomožnih sredstev in računalniško vodene proizvodnje papirja. Pokazali so nam laboratorijske prosto-

Vedno več področij je avtomatsko obdelanih

Res je, da je naša delovna organizacija skoraj med zadnjimi, ki izplačila osebnih dohodkov nimajo urejenega popolnoma tako, kot zahteva zakon in je kar nujno, da preidemo na računalniško obdelavo osebnih dohodkov. Začetek leta je za to najprimernejši čas. To obdelavo je za nas prevzel Inštitut Jožef Stefan. Seveda pa se moramo zavedati, da ima ta sistem svoje zelo dobre in pa tudi slabe strani. Vsekakor bo to terjalo izredno natančno zajemanje podatkov in pa absolutno upoštevanje rokov.

Poleg pregledno razširjenega osebnega dohodka, kjer so razvidni vsi prispevki delavca (SIS, sklad skupne porabe, davki, krediti itd.), bomo po računalniški obdelavi dobili tudi druge podatke, ki so zanimivi in bi predvsem v kadrovski službi morali biti ažurno na razpolago.

Sedanja mehanizacija naše aske je že tako iztrošena, da bi bilo nujno treba nabaviti nove stroje, če bi hoteli še vnaprej sami delati plačilne liste tako rekoč »peš«, kar pa nikakor ni korak naprej ampak nazaj.

Do sedaj smo imeli v računalniški obdelavi samo osnovna sredstva. Veliko pa bi bilo še delovnih področij, ki naj bi bila avtomatsko obdelana in v prihodnosti gotovo bodo.

Le malo je ljudi, ki se boje dejstva, da živimo skupaj z napravami, ki je sposobna zmnožiti dve številki milijonkrat hitreje kot mi in to verjetno zato, ker je to opravilo povsem neinteligentno, mehanično in kot tako nepomembno; stroji ni inteligenčni in ne pozna sam nobene logike. Pač, ima vgrajeno logiko in aritmetiko, ampak ta dela po tistem programu, ki smo ga mi predpisali.

V miselnih problemih človek daleč presega računalnike, vendar pa se njihovo število iz leta v leto zmanjšuje in celo SAH je že na seznamu ogroženih vrst. Šah je intelektualno izredno zahtevna igra, zato je pisanje programov, ki bi dobro igrali šah, že nekaj desetletij izziv računalniškim strokovnjakom, kajti v končnici se vedno pokaže največja računalniška slabost — igra brez idej.

V. B.

Prijetno med upokojenci

Upokojenke sta pozdravila Jože Zajšek, predsednik sindikata in ing. Tone Novak, vodja kadrovske službe

V imenu upokojencev se je gostitelju z nekaj besedami zahvalil naš bivši delavec tovariš Franc Inčihar

Nekateri trdijo, da je dobro le tisto, kar je novo in moderno, drugi pa se ogrevajo za staro in preizkušeno. Če se držimo kate-rekoli tradicije, potem je prav go-tovo dobra ta, da vsako leto ob prazniku republike povabimo vse upokojenke na prijetno srečanje v prostore papirniške restavraci-je.

Letos je bil odziv povabljenih skoraj stoddosten, čemur je bo-trovalo tudi lepo vreme, ki je do-puščalo obisk prireditve prav vsem, razen tistim, ki jih je za-držala bolezen. Teh pa je bilo zelo malo. Že v tem, da so se že pred 15. uro začeli zbirati okoli tovar-ne, je znak, kako radi se snidejo, si sežejo v roko, povprašajo po zdravju in počutju in si v nasled-njem letu želijo vse dobro, zlasti pa zdravja. Prihajali so upokoje-ni strojevodje, mlinarji, vzdržev-ralci, bivši pisarniški delavci, prebiralke, vodje gladilnih stro-jev in drugi. Prireditve ne bi bi-la popolna, če si upokojenke, ne

sicer vsi, ne bi ogledali tovarne, pogledali, kaj je v zadnjem času novega in se ustavljali ob strojih in delovnih mestih, kjer so pre-bili več kot polovico svojega živ-ljenja. Tam so se pogovarjali s svojimi nas'edniki in dali tudi marsikak strokovni nasvet.

Prostore v papirniški restavraci-ji so zasedli do zadnjega mesta.

Vse bivše sodelavce je v imenu sindikata papirnice Vevče po-zdravil predsednik tovariš Jože Zajšek. Zaželel jim je prijetno zabavo na prireditvi, se jim za-hvalil za storjeno delo v času nji-hove aktivnosti v tovarni in jim zaželel zdravja in zadovoljstva. V imenu delovne organizacije pa je navzoče nagovoril ing. Tone No-vak, vodja kadrovske službe. Po-vedal jim je marsikaj stvarnega o novjših dosežkih tovarne in gospodarjenja. Da na njihovem preteklem delu, je dejal, sloni marsikak uspeh, nove generacije pa, da se trudijo nadaljevati, kar so oni zastavili. Žal nas pestijo

nenehne podražitve surovin in materialov vseh vrst, kar neugod-no vpliva na finančne rezultate, čeprav sta proizvodnja in kvalite-ta v stalnem porastu. Omembe vreden dogodek je udeležba Pa-pirnice Vevče pri nakupu avstrijs-ke tovarne celuloze v Reberci, ki bo občutno lajšala težave pri na-bavi surovin. Kar se družbenega standarda tiče, so v načrtu izboljš-šave rekreacijskih objektov, tako da bo tudi upokojencem olajšan počitek med letno sezono. V to-varni sami pa, da so predvidene permanentne izboljšave, ki naj bi ohranjale obrat vsaj na takem glasu, kot je sedaj, ali pa mu da-jale še boljše spričevalo.

Tovariš Novak na koncu svo-jega nagovora ni pozabil vsem upokojencem zažeti kar najbolj-še počutje. Po prigrizku se je med njimi razvila vesela debata o pre-teklosti, sedanjosti in bodočnosti. Tudi zaplesali so ob zvokih do-mače zabavne glasbe.

S. R.

Vtisi s strokovne ekskurzije slovenskih papirničarjev društva DITP na Švedsko

(Nadaljevanje s strani 4)

Naslednje največ v Zahodno Nemčijo, Veliko Britanijo in Fran-cijo. Papirnica ima zaposlenih ca. 1200 ljudi. V izmanskem delu jih dela 650, od tega kar ena tretjina žensk.

Naslednji obisk pred povrat-kom v domovino je bil v tovarni »filcev« Nordiskafilt v Halmstadu. Ta tovarna je bila ustanovljena leta 1904. Danes je to ena vodilnih proizvodjalcev filcev in sit za pa-pirno industrijo na svetu. Njen letni promet znaša 110 milijonov švedskih kron. Tovarna zaposlu-je ca. 550 ljudi, med katerimi je precej tudi naših zdomcev. Ob pri-hodu v tovarno smo bili prijetno presenečeni. V lepem sončnem dnevu je poleg švedske zastave plapolala tudi naša trobojnica. Gostitelji so bili izredno gosto-ljubni in so nam posvetili prakti-čno ves dan. V tovarni smo si ogledali proizvodne prostore kjer izdelujejo filce, sita in ostale klobučevine. Po ogledu proizvodnih obratov so nam njihovi strokov-njaki priredili obširno predava-nje, tako da smo izvedeli marsi-

kaj novega s področja, ki zadeva odvodnjave, markiranje in suše-nje papirnega traku. Zelo dobro poznajo problematiko naših pa-pirnic, saj smo v razgovoru o tej bili celo malce v zadregi, ker so poznali težave naših papirnic bo-lje kot marsikateri od nas udele-žencev.

Po obisku v Halmstadu smo ekskurzijo pri švedskih papirni-čarjih zaključili. Vseposod so nas gostoljubno sprejeli in skušali ustreči naši radovednosti.

Mislil, da je ogled švedskih pa-pirnic marsikateremu udeležencu vzbudil razmišljanje, kje je naše mesto med proizvodjalci papirja. Videli smo predvsem papirnice za izdelavo časopisnega papirja, ki ga proizvajajo v velikih količinah na moderno zasnovanih papirnih strojih. Svoj dohodek si ustvar-jajo predvsem z izvozom in to ca. 80 odstotkov, le manjši del ga la-hko prodajo doma. Zato je razum-ljivo, da je njihova storilnost ta-ko visoka. Toda za nas Vevčane je bilo zelo pomembno, da smo vi-deli tudi papirnico MODO - HU-SUM. Njeni papirni stroji (širine

6,5 m) proizvajajo papir (pri hi-trosti skoraj 800 m/min) takšnih vrst, za katere včasih mislimo, da so specialnost in jih je možno iz-delati kvalitetno le na počasno te-kočih strojih. Papirničarji v MO-DO - HUSUMU si morajo, podob-no kot proizvodjalci časopisnega pa-pirja, služiti svoj kos kruha pred-vsem od papirja, prodanega v tu-jino. Mi pa si sedaj skoraj enak kos kruha zaslužimo lahko s pro-dajo predvsem na domačem trži-šču in ob nižji produktivnosti. Ob tem pa nam mora biti jasno, da bo v slučaju, ko bomo prisiljeni več izvažati, naš kos kruha precej tanjši, ker ne bo nihče pripravljen našega paketa papirja, narejene-ga v naši tovarni z dolgoletno tra-dicijo, plačati dražje, kot onega — enako kvalitetnega iz hitro vrte-čega se papirnega stroja iz prijaz-ne Švedske.

Ce želimo, da ostane naš kos enak, pa mora biti naš papir iz-delan vsaj ob enaki produktivno-sti ali pa moramo ponuditi tržišču bolj zahteven in bolj donosen iz-delek.

dipl. ing. Andrej Grad

Upokojenke v prijetnem razgovoru

Posebno upokojenke so vesele snidenja ob prazniku

Skupaj so bili na delu — skupaj za mizo

Tisti, ki jih noge še ubogajo, so se tudi zavrteli

Za ples jim je zaigral domači ansambel

»Bine Grajzer« je družina, ki se je ohranila dolga leta in še živi

Strelstvo je na Vevčah razvito že dolga leta. Doseženi so bili lepi rezultati, tako na občinski, kakor tudi na republiški ravni. Zavedati pa se moramo, da strelstvo ni namenjeno samo športu in rekreaciji, temveč tudi urjenosti obrambnih veščin, zato ga ne smemo jemati samo enostransko.

Strelska družina »Bine Grajzer« je aktivna vse od svoje ustanovitve. Razumljivo je, da aktivnost družine zahteva veliko angažiranega dela, zato je včasih prišlo tudi do kriz in popuščanj. Vendar si strelci in veterani niso privoščili oddiha. Organizacijo je vodilo le nekaj prekaljenih članov, ki so še aktivni. Veliko težav je bilo s prostorom za vadbo in samo streljanje. Družina strelcev se je morala zato večkrat seliti iz prostora v prostor in se zadovoljiti s skromnimi rešitvami.

Z otvoritvijo novega strelišča se je dolgoletna želja strelcev le uresničila. Seveda do tega ni bilo

lahko priti, saj so bile težave tako z lokacijo, kakor tudi z izvajalcem in investitorjem. Na pobudo predsedstva in družbenopolitičnih organizacij krajevnega skupnosti Vevče - Zg. Kašelj so dela le zaključena in avtomatsko strelišče je nov objekt v športnem parku Slavija.

Za njegovo zgraditev so prispevali sredstva: Gradbeno podjetje »Gradis«, Papirnica Vevče, krajevena skupnost Vevče - Zg. Kašelj, preostali del sredstev pa je prispevala družina »Bine Grajzer«. Uradna otvoritev je bila 14. novembra 1979 pod pokroviteljstvom Papirnice Vevče, ki jo je zastopal direktor Lednik Janez. Otvoritvi je prisostvoval tudi predsednik sveta KS Kocjančič Lado, predsednik konference KS Černe Drago in ostali člani družbenopolitičnih organizacij krajevnega skupnosti. Po uradni otvoritvi strelišča je bilo tradicionalno tekmovanje družine »Bine Grajzer«.

Tekmovanja se je udeležilo lepo število strelskih družin in sindikalnih organizacij.

Doseženi so bili naslednji rezultati:

Pionirji

1. SD o. š. Lj.-Polje I.	1,24
2. SD o. š. Partizan Zalog	1,37
3. SD o. š. Lj.-Polje III.	2,16
4. SD o. š. Lj.-Polje IV.	2,34
5. SD o. š. Lj.-Polje VI.	3,10
6. SD o. š. Lj. Polje II.	3,30
7. SD o. š. Lj.-Polje V.	4,02

Člani

1. SD Milica Moste	4,24
2. SD Občinska SZ Moste-Polje	4,27
3. SD Bine Grajzer II.	5,01
4. SD Bine Grajzer I.	5,20
5. SD Partizan Zal. II.	6,11
6. SD Partizan Zal. I.	6,15

Članice ekipe ZALOG (edine predstavnice ženskega spola) 7,25

Ciril Zupančič

Člani strelskih družin »Bine Grajzer« in »Papirnica Vevče« po tekmovanju v Šmartnem pred približno dvajsetimi leti

Ogledali smo si Papirnico Vevče

Solska ekskurzija učencev osmih razredov Osnovne šole Karla Destovnika-Kajuha, ki je bila načrtovana za 17. oktober 1979, je imela v načrtu ogled Papirnice Vevče.

Istega dne zjutraj je prišel na našo šolo iz te tovarne referent za izobraževanje in nam povedal nekaj zanimivosti o tej delovni organizaciji. Med drugim je dejal, da njeni začetki segajo še v prejšnje stoletje; takrat je tovarna zaposlovala le malo delavcev. Delo je bilo v glavnem ročno in za takratne razmere so proizvedli veliko — 500 ton papirja na leto. Danes je v papirnici zaposlenih okoli 1300 delavcev, ki letno naredijo približno 60.000 ton papir-

ja. Povedal nam je, kakšni so pogoji za sprejem na delo v tovarni, kakšen je zaslužek in kakšni so delovni pogoji. Marsikaj smo ga lahko vprašali, kar nas je v zvezi z delom v tovarni zanimalo...

Potem smo se odpeljali na Vevče. Pred Papirnico nas je omenjeni tovariš že čakal in nas popeljal po tovarni. Razdelili smo se v dve skupini. Najprej smo prišli v prostor, kjer so surovine za papir, nato pa v sobo, od koder verjetno upravljajo tisti oddelek. Hodili smo mimo velikih papirnih strojev nemške firme Bruderhaus. Od vodje smo dobili natančnejše podatke o teh strojih in o delu na njih. Delo ni fizično pretirano na-

porno, poteka pa brez ustavljanja strojev v treh izmenah.

Izdelava papirja teče takole: za visokokvalitetni papir je potrebna celuloza in še neke druge surovine in naredijo premazan papir. Za brezlesne papirje se uporablja celuloza, za srednjefine papirje pa je potreben še les. Za 1 kg papirja je potrebno 300 do 400 litrov vode. S pomočjo strojev predelajo surovine v željeni papir. Ta se strojno navija in zreže ter na koncu zavije. Tako je papir pripravljen za prodajo in izvoz ali pa ga dajo v skladišče, kjer je lahko nekaj mesecev spravljeno. To je zelo veliko skladišče, kjer papir skladiščijo s pomočjo posebnega dvigala.

Tudi v oddelku za izdelavo tapet je bilo zanimivo. Natančnejše tega ne bom opisoval, ker se tam nismo dolgo zadrževali, dobili pa smo tudi rolice tapet.

Na koncu smo se v papirniški restavraciji ob malici, ki nam je prav dobro teknila, poslovili od Papirnice Vevče.

Ogled je bil zelo koristen, saj smo si mnogi prvič ogledali veliko tovarno in delo v njej. Spoznali smo delo papirničarjev in mislim, da se bo tudi kdo od nas odločil za ta poklic. Delovnemu kolektivu Papirnice Vevče želim še veliko uspehov pri nadaljnjem delu!

Tomaž Kristan

Op. uredništva: Tomaž je svoje vtise o naši delovni organizaciji zelo dobro opisal in je prejel reklamno kapo.

Akcija »Kredarica«

Na pobudo Planinske zveze Slovenije in ob podpori vseh družbenopolitičnih organizacij Slovenije je v letošnjem letu stekla akcija »KREDARICA« za zbiranje sredstev za obnovo treh triglavske planinske domove in zgraditev tovarne žičnice do teh domov. Vsi tisti, ki so v zadnjih letih obiskovali katerega od teh planinskih domov, dobro vedo, kako je ta obnova potrebna.

V času od 7. 4. 1979 do 2. 10. 1979 je Planinsko društvo Vevče zbralo obveznic posojila za ceste v znesku 8.436,75 din in v gotovini 1.140,00 din.

Obveznice posojila za ceste so darovali:

	din
Gradišar Marjeta	73,80
Klanjčar Nada	70,55
Sešek Magda	152,90
Jager Pavla	299,35
Peternel Tone	122,95
Peternel Ivanka	122,95
Jančar Ivan	128,30
Trtnik Marica	112,25
Juvan Marjana	152,20
Jalovec Stane	229,85
Hribar Peter	291,80
Hribar Marta	291,80
Snoj Štefka	145,90
Snoj Jernej	139,55
Premrl Ivan	636,05
Jozelj Franc	256,55
Jozelj Marija	245,85
Avbelj Ivo	133,25
Pleško Franc	118,45
Pirc Danica	112,25
Jančar Andrej	117,60
Likar Rezka	151,60
Rigler Miljenko	116,05
Rigler Cirila	116,05
Bogovič Ivo	101,95
Razdevšek Jožica	256,55
Razdevšek Silvo	256,55
Peternel Marko	117,60

Zabukovec Ljubo	139,55
Zabukovec Jelka	139,55
Pavlin Franc	276,90
Pavlin Anica	85,65
Pavlin Nevenka	87,15
Pavlin Matejka	87,15
Marolt Tone	332,50
Marolt Lojzka	180,65
Babnik Franc	139,55
Jeriha Ivan	279,10
Jeriha Milka	279,10
Jeriha Mojca	145,90
Jeriha Jana	145,90
Avsec Angelca	666,20
Flerin Zdenka	229,20
Kopecky Marjan	152,20
Skupaj	8.436,75

Gotovino so darovali:

	din
Ulčakar Edo	500,00
Ulčakar Breda	300,00
Ulčakar Peter, Janez	100,00
Kalan Milena	100,00
Babnik Ada	100,00
Iampeli Matiaž, Moica	40,00
Skupaj	1.140,00

Akcija »KREDARICA« je stekla, vendar menimo, da so v naši delovni organizaciji še prijatelji in vneti obiskovalci planin, ki so pripravljeni darovati mogoče samo 1 kupon obveznice posojila za ceste (kupon je lahko vnovčljiv tudi v poznejših letih).

Planinsko društvo Vevče prosi člane kolektiva, da s svojimi prispevki podpro to akcijo.

Denarne zneske in obveznice posojila za ceste zbira tov. Ada Babnik, soba 3/II, upravna zgradba. Vsak darovalec bo prejel lično značko in pismeno zahvalo.

A. B.

Popolnejša informacija

V devetmesečnem poslovanju letošnjega leta so se povečali izdatki Delovne skupnosti skupnih služb — za kritje materialnih stroškov, prispevkov iz dohodka, osebnih dohodkov in za skupno porabo — za 6 odstotkov v primerjavi s planiranimi zneski za isto obdobje in sicer v glavnem zaradi višjih materialnih stroškov, ki niso bili realno planirani oz. se nanašajo delno tudi na celotno delovno organizacijo in delno zaradi višjih osebnih dohodkov nad planiranimi. Primerjave s preteklim letom nimamo, ker nismo vodili ločene evidence po TOZD in za DSSS.

Tudi mazanje strojev zahteva znanje

Dobro vemo, da, če bomo stroj ali motor pravilno mazali, bomo ohranili oziroma podaljšali njegovo življenjsko dobo, delovni organizaciji pa prihranili ali zmanjšali materialne stroške.

Različni delovni pogoji zahtevajo različno kvaliteto masti.

Iz spodnje tabele je enostavno

razvidno, kako mast spoznamo in zakaj jo bomo uporabili.

Znaki pomenijo:

— ni odporna proti ...
+ je delno odporna proti ...
++ zelo odporna proti ...
+++ najbolj odporna proti ...

Odporna mast proti	Vrsta masti — domače proizvodnje			
	natrijeva	kalcijeva	aluminijeva	litijeva
Vodi	—	+	++	++
Vročini	++	+	—	+++
Trgovske oznake	NaS mast	KS mast	Al mast	LiS mast
Barva				
Kako jo spoznamo	Rumena se ne vleče	Temno rumena do črna močno se vleče	Rdečkasto siva skoraj prozorna se ne vleče	Temno zelena ali siva najdražja mast
Uporaba	za vroče ležaje	za kroglične ležaje	šasijske, ogrodja, vzmeti	univerzalna

Papirniški pihalni orkester vsako leto pričaka dedka Mraza v zanj posebno pripravljenih uniformah. Letos bo v tednu tega leta organiziranih vrsta predstav in prireditev za naše najmlajše

Šport in rekreacija

DRSANJE

Pred dobrim mesecem dni je tudi drsališče v Zalogu pričelo obratovati. Na drsališču se pojavlja iz dneva v dan več ljubiteljev tega športa. Tako je samo v naši tovarni do sedaj preko 130 delavcev kupilo sezone vstopnice, kar je presenetljiv podatek in ob enem potrditev, kako potreben je bil tak objekt. Razveseljivo je tudi to, da je med rekreativci vedno več naših delavcev in njihovih otrok, ki drsališče obiščejo najmanj enkrat tedensko.

Vse, ki bi se želeli naučiti drsalnih veščin, obveščamo, da bo v kratkem tudi organiziran začetni tečaj za otroke in odrasle. Predvsem za otroke bo zanimiva hokejska šola, ki je namenjena ponovni oživitvi nekdanj zelo močnega športnega kolektiva »HK Slavija«.

PLAVANJE

Čeprav se približujemo višku zimske sezone, se nam bo kljub temu sem in tja prilagelo zaplavati, se »potunkati« ali skočiti v vodo. Prav zato smo pripravili za vas sezone vstopnice, ki jih lahko koristite vsak dan od ponedeljka do petka v centralnem kopališču Tivoli. Ob četrtkih vam je na voljo tudi učitelj plavanja (referent za rekreacijo), ki vam bo svetoval ali kako drugače pomagal pri tovrstni rekreaciji.

AS

Pusti me na miru.
Jučer sam bio tužan;
malo zbog nje, malo zbog drugih,
a onda pitanja počnu da me muče,

da li ljubav može da izgori
i postane pepeo ko papir,
dal ima određenu pH vrednost,
ili se možda meri po gramaturi.

Bio sam sit i nje i štosova,
ko' da je glavna faca u gradu,
i »mi« imamo lep ofset papir,
al' znam da ima i lepših.

U zadnje vreme često zaboravlja.
Počela da misli, da sam joj gitara,
pa hoće ovo, pa hoće ono.

E moja draga, kako bi bilo,
kada bih od tebe mislio zvitak,
pa da ti onda vlagu merim,
pa da te malo režem, pa da te pitam
kakva ti je utržna dužina.

A još kad bi bila od vrste »Multipak«,
pa da te ispitam sa »Enzinger« testom,
pa te malo stresem, pa te malo drmam,
pa te malo zguzvam, pa te još protresem;
hajde, hajde draga moja,
pusti me na miru.

Rešitev praznične križanke

Vodoravno po vrstah: sklopka, plagiat, reklama, ostanek, st, starina, ecossaise, mestic, SA, Descartes, alpinist, ol, kaolinit, uta-ja, SU, muka, J. G., nav, pse, avtor, Ilir, Er, Oto, RTV, Aida, Hor, Ava, E. Z., svod, vajet, Cremona, Timor, Okinava, BL, brkati, ser, sprejem, S.A.S., Ikar, Sekou Toure, one, skald, GB, gosak, Elo, Orleanska, nos, žlajdra, Sn, Radamantis, Skopje, No, um, Zagreb, Kant, las, rosa, or, trajna, trtica, ograda, Oka, demon, iver, Nin, etan, Jara.

Na uredništvo je prispelo 50 rešitev.

Izžrebani reševalci pravilno rešene križanke so:

1. nagrada (100 din): SESEK Magda,
2. nagrada (po 50 din): Povirk Marija, Ilovcar Sonja,
3. nagrada (po 20 din): Milka Moškrič, Vilma Srčnik, Maksa Dimnik.

KADROVSKA SLUŽBA POROČA

PRIŠLI:

Popović Dragica — snažilka
Zajković Svetlana — zavijalka
Vasiljić Natalija — snažilka
Vasiljić Dragiša — razkladalec surovin
Simić Petra — snažilka
Halilčević Hašim — pospravljalet izmeta
Kosić Duško — obratni laborant
Jašić Hasib — razkladalec surovin

Velić Razim — vodja pakirnega stroja
Milić Cvjetko — razkladalec surovin
Petrović Momčilo — pom. zavijača pap.
Zunić Zuhdija — zavijač prem. papirja
Jusić Arif — razkladalec surovin
Ašanin Milutin — pospravljalet izmeta

ODŠLI:

Vodopivec Nenad — paznik pap. stroja
Morela Silvester — strojnik vodne turbine
Vujaković Slavojka — snažilka
Ilić Ljubiša — pomočnik zavijača papirja
Petrović Simo — pospravljalet izmeta

RODILI SO SE:

Marković Dušanu sin Uroš
Lovše Anici hči Joži
Porić Safetu hči Edina
Majić Mari in Andriju sin Zlatko
Sedlarević Radunu sin Dejan
Ajkić Fatimi in Alagu sin Anel
Babnik Mileni sin Miha
Krasniqi Xhaferju sin Mosaj
Skrjanc Slavku hči Spela

ČESTITAMO!

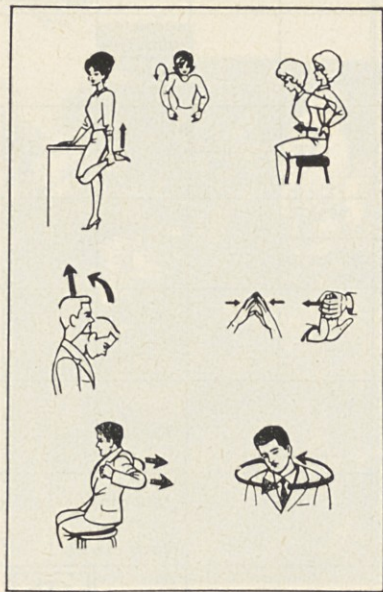
POROČILI SO SE:

Klešnik Franc z Rahne Marijo
Petrović Marko s Stano Tomašević
Kokalj Lojzek z Gale Marinko

ČESTITAMO!

Spet je leto naokoli in po stari navadi potegnemo črto ter pogledamo, kaj smo in česa nismo naredili. Tako dobimo dokaj jasno sliko tudi o športu in rekreaciji v naši tovarni. Pogled nazaj pokaže, da smo letos naredili na tem področju mnogo več, kot lani, a še vedno manj, kot bi lahko. Kje smo grešili? Nismo še uspeli pritegniti k sodelovanju najširšega kroga ljudi, organizirali smo premalo akcij za starejše delavce, za delavke pa praktično nobene. Nekaj akcij smo izpeljali kampanjsko, na nekatere se nismo pripravili tako, kot bi se morali in podobno. Vendar pa glede na letošnje rezultate lahko trdimo, da je zanimanje za šport vedno večje. Naša naloga pa je, da v bodoče bolj prisluhnemo potrebam in željam zaposlenih, da v večji meri izkoristimo obstoječe športne objekte in da veliko več naredimo na področju animiranja novih »rekreativcev«. Ohrabrujoč podatek je število članov kolektiva, ki se je letos pridružilo v vrste rekreacije. Lani smo še govorili o 15 do 20-odstotni udeležbi ljudi, ki se ukvarjajo dokaj redno z rekreacijo, sedaj pa se je ta odstotek povzpela na 35 odstotkov. Vprašali boste, kje in kako? Samo na umetnem drsališču v Zalogu jih drsa 130, 60 do 70 redno obiskuje rekreacijo v telovadnicah, preko 130 članov se je udeležilo kolesarskih akcij itd. Stanje se je izboljšalo na tekmovalnem področju, saj so predstavniki naše delovne organizacije tekmovali letos po vsej Sloveniji, bili pa smo tudi organizatorji največje športne manifestacije papirničarjev SRS in sicer letnih iger.

Naše ekipe so tekmoval na prvenstvih Papirnice Vevče, na občinskih, mestnih, republiških prvenstvih in to v večjih panogah: kegljanje, mali nogomet, namizni tenis, tek na smučeh, smučanje, košarka. Rezultati so vidni, želimo pa, da bi v novem letu tudi na področju športa in rekreacije na novo poprijeli z delom.

Poskrbite za svoje zdravje — nekaj vaj, ki jih med delovnim odmorom opravite mimogrede. Zanesljivo se boste počutili bolje

DOBILI SMO NOV ŠPORTNI OBJEKT

Dolgoletna želja strelcev SD »Bine Grajzer«, krajanov in občanov se je le uresničila. 14. oktobra je direktor Papirnice Vevče tov. Janez Lednik otvoril 10-stezno avtomatsko strelišče v športnem parku Slavija. Objekt, na katerega so strelci čakali skoraj 30 let, je eden najlepših v Sloveniji in nima samo športno rekreativnega značaja ampak je tudi širšega družbenega pomena s staljša splošne ljudske obrambe in družbene samozščite.

Eden najzaslužnejših članov pri izgradnji strelišča in eden od najstarejših članov »SD Bine Grajzer«, mentor dela z mladimi tov. Viki Skrjanec je spregovoril nekaj besed o sami gradnji, stroških, organizaciji društva in drugem. Dejal je: »Z gradnjo strelišča smo

pričeli marca 1978. Celotni stroški do sedaj znašajo okoli 90 starih milijonov, vendar se bodo še povečali, kajti poleg same zgradbe gradimo tudi zunanje strelišče za streljanje z malokalibrsko puško na 50 metrov in s pištolo na 15 do 25 metrov. Tudi ta dela so že v zaključni fazi. Pri gradnji so nam največ pomagali: DO Gradis, ZTKO Moste-Polje in Papirnica Vevče. Velik delež pa so po svojih zmoglostih prispevali sami člani družine, saj so opravili kar 2190 prostovoljnih ur.

Da zanimanje za to zvrst športa narašča, nam dokazujejo obiski na treningih in na urah rekreacije. Iz dneva v dan se aktivno članstvo družine povečuje. Danes šteje SD Bine Grajzer 240 članov, na športnem in vzgojnem področju pa skrbimo še za več kot 400 pionirjev iz okoliških osnovnih šol. Člani društva vadijo dvakrat tedensko, ostalim, to je delovnim organizacijam, krajevnim skupnostim, športnim društvom in osnovnim šolam pa je dana možnost vadbe enkrat tedensko. (Za Papirnico Vevče je rezerviran četrtek od 17. do 19. ure).«

Po razgovoru s tov. Škrjancem smo si še enkrat ogledali strelišče in opazili, da so se z novo pridobitvijo nekako spremenili tudi odnosi; strelci vadijo disciplinirano, skrbijo za red in čistočo in tudi hrupa ni nobenega.

SD Bine Grajzer, krajanom in občanom želimo veliko športnih užitkov in tekmovalne sreče v prihajajočem letu!

Ljubiteljem lepih knjig

Vse naročnike zbirke knjig, ki jih izdaja Prešernova družba, obveščam, da je redna letna zbirka knjig Prešernove družbe tik pred izdajo. Da obudim spomin tistim, ki so zbirko že naročili, tiste pa, ki je niso, obvestim, da jo še lahko naročijo, posredujem seznam knjig te zbirke; to so:

1. Prešernov koledar za leto 1980,
2. Juro Kislinger: Debele zgodbe Petra Fuleža — humoristično-satirične zgodbe,
3. Josip Jurčič - Janko Kersnik: Rokovnjači,
4. Mihailo Lalić: Prvi sneg — novele,
5. Ing. Ciril Jeglič: Vrtnarjevi spomini,
6. Romain Rolland: Miklavž Breugnon in
7. Franc Šetinc: Misel in delo Edvarda Kardelja.

To zbirko dobijo naročniki broširano za 150,00 din, vezano v platno (koledar je broširan) pa za 210,00 din.

Knjigo Romaina Rollanda — Miklavž Breugnon — dobijo le naročniki, ki so poravnali naročnino do 30. junija. Tisti, ki bi se radi naknadno naročili na letošnjo zbirko Prešernove družbe, to lahko storijo, vendar morajo zdaj za knjigo MIKLAŽ BREUGNON doplačati za broširano 50,00 din ali za vezano v platno 70,00 din.

Posebej obveščam, da je knjiga MISEL IN DELO EDVARDA KARDELJA dodatna v zbirki za leto 1979 in jo bodo letošnji naročniki dobili brez doplačila. Imela bo okrog 200 strani ter bo poseben dobrodošla šolskim in političnim aktivistom. Priporočam, da bi to knjigo naročili politični aktivisti in tudi drugi člani v naši delovni organizaciji, zlasti sindikalna in mladinska organizacija, člani ZK, ZZB, SZDL in drugi. Za tiste, ki naročujejo samo to knjigo, je cena vezane v platno 70,00 din.

Istočasno obveščam, da bodo naročniki zbirke LJUDSKA KNJIGA tudi kmalu prejeli še preostali dve knjigi.

Tudi zbirko LJUDSKA KNJIGA, ki obsega naslednje knjige, lahko še vedno naročite:

1. Frank Yerby: SARACENSKO BODALO,
2. John Steinbeck: SLADKI ČETRTEK,
3. Maksim Gorki: DETINSTVO,
4. Pascal Lainé: ČIPKARICA,
5. Vicente Blasco Ibañez: MR-TVI UKAZUJEJO in
6. Derviš Sušić: ZALEZOVALCI.

Ta zbirka stane vezana v platno le 350,00 din.

Kot zastopnik Prešernove družbe za Papirnico Vevče zbiram naročnike še za obe zbirki, kakor tudi za nekatere posamezne publikacije, za mesečno revijo OBZORNIK, razglednice in slike dr. Franceta Prešerna, nekatere reprodukcije slik priznanih slikarjev ter značke, posamezne brosnaste in komplet (bronasta srebrna in zlata).

(Te navedene izdaje Prešernove družbe lahko naročite, plačate in tudi prejmete pri meni. Na ta način pridete poceni do knjig in še brez neprijetnih opravkov s poštarji in pošto.

Zaupajte mi svoje želje, da boste dobili želene informacije in ustrezne prospekte Prešernove družbe.

Zaupnik Prešernove družbe
Stane Babnik

22-milijonti Jugoslovan se je rodil 30. avgusta 1978, malo pred tretjo uro zjutraj. Ne vemo, ali je bil deček ali deklica, vsekakor pa bo novega leta dan 1980 dopolnil 1 leto, 4 mesece in dva dni. Tako so statistično izračunali na Inštitutu družbenih znanosti v Beogradu.

NAŠE DELO

Glasillo delovnih kolektivov Združenih papirnic Ljubljana in Papirnice Količevo — Izdajata ga delavska sveta — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Stane Robida — Uredniški odbor: Milan Deisinger, Milan Korošec, Jože Marolt, Ljubo Milič, Tone Novak, inž. Danilo Škerbinek — Tehnični urednik: Marjan Ivanuš, ČGP Delo — TOZD Delavska enotnost, Ljubljana, uredništvo za urejanje glasil delovnih organizacij — Tiska tiskarna Tone Tomšič v Ljubljani. Po mnenju Republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/72 z dne 21. 1. 1976 šteje ta publikacija med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Izžrebani avtorji pravilnih rešitev bodo prejeli eno nagrado v višini 100 din, dve nagradi po 50 din in tri nagrade po 30 din.

[illegible]